

Morris' eerste seizoen

Parsifal, Poppea en Fidelio Traviata, Wozzeck en Finta

Mark Morris, de Amerikaanse koreograaf die Béjart bij de Nationale Opera opvolgt, was gisteren niet op de perskonferentie in de Munt: hij bereidt in New York een programma met Barysjnikov voor en kon hier alleen maar zijn als hij in 24 uur de Concorde heen en terug had genomen. Het volgende seizoen wordt zijn eerste in Brussel. Zijn groep heet „Monnaie Dance Group”. Hij staat erop dat het een *dansgroep* is en niet een *balletgroep*.

Morris brengt vier programma's waaronder twee creaties, een op muziek van Händels *L'allegro, Il penseroso ed il moderato* en een op Purcells *Dido and Aeneas*, dat hij zelf danst. De andere twee zijn hernemingen van vroeger werk van hem: *Mythologies* en een avond met vier koreografieën. Hij werkt alleen met live uitgevoerde muziek.

Voorts behelst het dansprogramma van de Munt volgens seizoen optredens van Rosas, de groep van Anne Teresa De

Keersmaecker, en van Plan K. Twee Belgische groepen dus, en Mortier sluit niet uit dat het Ballet van Vlaanderen en het Ballet de Wallonie later op zijn scène komen. Als gasten worden verwacht: Béjart Ballet Lausanne, Tanztheater Bochum met Reinhild Hoffmann en het Frankfurter Ballett met William Forsythe, die een van de kandidaten was voor de opvolging van Béjart.

Inmiddels heeft deze laatste besloten Mudra, zijn school in Brussel, te sluiten. Het is niet duidelijk wat met de subsidies gaat gebeuren die vroeger naar Mudra gingen. Morris opent geen school. Voor de opleiding van jonge dansers zal hij workshops organiseren, geleid door koreografen met naam.

Op het programma van de opera komen volgend seizoen vier nieuwe titels: *Parsifal* (Wagner), *Fidelio* (Beethoven), *L'incoronazione di Poppea* (Monteverdi) en, in een gastproductie van de Deutsche Oper am Rhein, *Die Gezeichneten* (Schreker). Drie Muntproducties uit vorige seizoenen worden hernomen: *La Traviata*,

La finta giardiniera en *Wozzeck* (met José Van Dam in de titelrol). In concertante uitvoering komt *Norma*. Al de opera's worden opgevoerd onder het eigen dak van de Munt. Geen uitwijken dus naar circus, hallen of andere teaters.

De concerten — in de Munt, in het Paleis voor Schone Kunsten, in de Singel in Antwerpen — vallen hoofdzakelijk in twee cycli uiteen: een Mozart-cyclus en een reeks klassieken uit de 20ste eeuw, met uitzondering van de Weense School die al eerder aan bod kwam. De „muzikale ontmoetingen” op vrijdag staan telkens in het teken van een bepaald thema. En ten slotte zijn er ook recitals.

Het programmaboekje met alle data en gegevens van voorstellingen en openingsdata van de plaatsbespreking is verkrijgbaar bij de Munt. Besprekingsbureau: Koninginnestraat, 1000 Brussel, tel. 02-218.12.66 voor abonneementen, 218.12.11, 218.12.02 en 219.63.41 voor telefonische reservering.

Speciale abonnementen voor jongeren

Munt mobilizeert jeugd, vrienden en mecenasen

BRUSSEL — „Als er nog één uilskuiken de subsidiëring van dit uniek muziektheater in twijfel trekt, sla ik hem eigenhandig in de vernieuwde coulissen.” Dat schreef Johan Verminnen vorige week in *Deze week in Brussel*, de Streekrant voor de hoofdstad. Het „charmezangerijtje”, zoals hij zichzelf bescheiden bestempelt, kwam onlangs in de Munt onder de indruk van de stembeheersing en het volume van de „schitterende zangeressen” in *Elektra*. Dit was de eerste operavoorstelling die Verminnen naar eigen zeggen *live* meemaakte. Zijn gesperde uitspraak getuigt van jong entoesiasme.

De jongeren, inderdaad, die moeten deelachtig worden gemaakt aan de Europese cultuur en daar wil de Nationale Opera het zijne toe bijdragen, door hen te betrekken bij het opera-, dans- en concertleven van de Munt. Directeur Gerard Mortier onderstreept dit gisteren tijdens de perskonferentie waarop hij het programma van het seizoen 1988-1989 aankondigde. Vierduizend jongeren, onder 30 jaar, krijgen dan de kans jeugdabonneementen te kopen tegen een derde van de normale prijzen en kunnen daarvoor ook parterre of op het eerste balkon zitten.

Er zijn vijf verschillende jeugdabonneementen. De drie „gemengde” reeksen, met opera, dans en concert, kosten van 2.100 fr. (eerste categorie) of 1.400 fr. (tweede categorie) voor zeven avonden tot 1.500, resp. 1.000 fr. voor vijf avonden. Voorts is er nog een apart dansabonnement en een apart recitalabonnement, telkens voor 1.000 resp. 700 fr. Dat betekent dus dat jongeren voor 200 of 300 fr. een opera of een concert kunnen meemaken. Het is ook mogelijk meer dan één abonnement te nemen, zodat één persoon aan verschillende hoogtepunten van het Muntprogramma kan bijwonen.

Het gaat er niet om, aldus Mortier, dat men goedkoop aan kaarten zou geraken, maar dat een kulturele aktie voor de jeugd op touw wordt gezet, om haar te doen deelnemen „aan de kulturele uitdaging van de Munt”.

Er is een vzw „Muze” (voor de Franstaligen „Jeunes Amis de l'Opéra”) opgericht, die deze jongerenabonneementen zal aanbrenge. Achter dit initiatief staan jonge Europese federalisten die menen dat de echte politieke eenmaking van Europa maar kan slagen als de cultuur bij alle Europeanen wordt gesteund en verdedigd. Alleen de leden van deze verenigingen kunnen genieten van het hierboven beschreven aanbod. Inlichtingen: 02-217.22.11.

Steun

Behalve Muze en de J.A.O. is ook de vzw „Vrienden van de Munt” in werking getreden voor de dertig-plussers. In totaal zouden zo, door de drie verenigingen samen, tienduizend sympathizanten worden gemobiliseerd, die zich moreel verbonden weten met de Munt en de instelling steunen om stand te houden in haar artistieke vaart en kulturele uitstraling.

De Vrienden zijn nu met meer dan tweeduizend. Elk jaar zullen de bedragen die zij samenbre-

ngen, besteed worden aan de financiering van een bepaald project. Mortier verwacht van hen ten minste 5 miljoen fr. Zij krijgen tal van voordelen en activiteiten, waaronder een eigen gala-première, voordrachten, open-deurdagen, teizen, concerten, reductie (10%) in de boekhandel, gratis maandelijks *Munt Magazine*. Zij hebben voorrang voor de nieuwe abonnementen (dit jaar voorverkoop voor hen van 4 tot 8 juni). Het lidmaatschap van de Vrienden kost 1.000 fr. per jaar. Inlichtingen: 02-217.56.80.

De raad van bestuur van de Nationale Opera keurde op 16 december 1987 een besparingsplan goed, met een besparing van tien procent op het totaal van de variabele kosten (gemiddelde van de jongste drie jaar). De raad vroeg voor het volgende decennium een jaarlijkse rijkssubsidie van 750 miljoen. De gevallen regering, die in de afgelopen jaren op zuinigheid aandrang, heeft de jongste tijd niet van zich laten horen.

De belangrijkste sponsors van hun kant zijn verenigd in de „Monnaie Foundation”, die geen juridische entiteit vormt maar een klub van mecenasen die geen financiële return verwachten. De relatie tussen de directie van de Munt en de Foundation is zodanig geworden dat geen belangrijke beslissingen meer worden getroffen zonder de Foundation daarin te kennen.

De stichtende leden waren de Nationale Loterij, de Generale Bank, Swift, ASLK, Gemeentekrediet, Agfa-Gevaert, Petrofina, Wang en Olivetti; daar sloten Philips NV (België) en de Groep AG bij aan. De Foundation brengt bruto 30 miljoen samen, dat is een derde meer dan de subsidie van 20 miljoen die de stad Brussel voor haar opera uittrekt. Netto blijft daarvan 18 miljoen over, goed voor ca. 20 procent van de kosten voor de kostuums. De G-Bank alleen bracht 5 miljoen in. Dank zij haar steun werd ook het genoemde initiatief voor de jeugd mogelijk. De tussenkomst van de AG heeft de recitals van de Munt gered, die anders onder de druk van de besparingen waren opgedoekt.

Klank en beeld

De Munt stapt ook in het audio-visuele bootje. Om structurele redenen zijn er problemen met BRT en RTBF. De uitzending van een opera brengt ca. 2 miljoen fr. supplementaire kosten mee (rechten voor artiesten, enz.) en dat kan de Reyerslaan niet betalen. Dus ook hier weer „de” uitweg van de jaren '80: sponsoring. De ASLK deed het voor *Lulu*, het Gemeentekrediet doet het voor

Orfeo ed Euridice. Precair lijkt die oplossing wel: als de kijkdichtheid niet groot genoeg lijkt, happen sponsors niet gretig toe. Reklame voor kunstmecenaat is voorts door een beslissing van de minister van Cultuur, Patrick Dewael, niet mogelijk.

Bovendien bestaat in België geen regeling van de uitvoeringsrechten voor koor en orkest, elders in Europa wel. De musici begrijpen niet waarom zij, met hun lage wedde in de Munt, geen rechten kunnen ontvangen voor uitzending van hun werk.

Mortier is er niet de man naar om bij de pakken te blijven zitten. Hij kondigde de oprichting van een produktiemaatschappij met Philips Classics (Nederland) aan. Hier gaat het niet om sponsoring, maar om een commerciële onderneming. Zoals Deutsche Grammophon het voor de Metropolitan Opera in New York doet en EMI voor Covent Garden in Londen, zo zal Philips Classics opnamen van Muntproducties uitgeven, m.m.v. BRT/RTBF, NOS en RTL.

Door de verkoop van die platen zouden de kosten van decors en kostuums grotendeels gerecupereerd worden. De eerste opname wordt *La Traviata*, voorts *La finta giardiniera*, hopelijk ook *Orfeo ed Euridice* i.s.m. de BRT. De Munt-schouwburg kan niet concurreren op het gebied van „grote” stemmen, omdat hij vedetten als Montserrat Caballé of Pavarotti niet kan betalen, maar hij kan de vergelijking wel doorstaan door de kwaliteit van zijn ensceneringen. Zo zal het publiek op video *de visu* kunnen vaststellen wat in de buitenlandse operahuizen op het toneel wordt gezet en wat in de Munt.

Van video gesproken, er worden ook programma's van telkens ca. 20 minuten voorbereid ten gerieve van de scholen die meewerken aan de reeds genoemde initiatieven van Muze en J.A.O.

Bikultureel

Ten slotte gaf Mortier lucht aan zijn zorg om de zg. bikulturele of bicommunautaire instellingen in ons land, die al niet meer „nationaal” worden genoemd, zoals de Munt, de musea, de Filharmonische Vereniging van Brussel e.a. Daar de kulturele akkoorden ressorteren onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen, kunnen deze instellingen niet meer genieten van steun uit die akkoorden. Zo beschikt de Munt niet over de middelen om in te gaan op de vele uitnodigingen uit het buitenland om daar op te treden.

Mortier stelt drie oplossingen voor. Ofwel moeten de genoemde instellingen geregionaliseerd worden; dat is niet goed, er moeten instellingen blijven bestaan die het hele land reflecteren, en zeker in Brussel dat als hoofdstad van Europa enkele grote kulturele instellingen nodig heeft. Ofwel moeten die instellingen onder de twee ministers van Cultuur komen, ofwel onder een staatssecretaris die toegevoegd is aan de eerste minister. Stof voor de formateur? (JDR)